

Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Journalistuddannelsen

Fagbeskrivelse

Foråret 2021

Videnskabsteori

7. semester

Varighed: 15 ECTS

Formål:

Forløbet skal give de studerende en indføring i udvalgte videnskabsteoretiske positioner og forskningsparadigmer i relation til kommunikation og menneskelige relationer med udblik til humanistiske-, samfunds- og naturvidenskabelige forskningsparadigmer. De studerende øves i at forholde sig analytisk, reflektivt, strategisk og kritisk til videnskabelige bidrag. De skal herved blive i stand til at identificere og beskrive videnskabsteoretiske tilgange med anvendelse af centrale begreber, at forstå hvordan forskellige videnskabelige traditioner arbejder ud fra forskellige idealer for stringens samt at vurdere den forskningsmæssige tyngde bag videnskabelige bidrag.

Redskaber:

Kurset kommer til at foregå som en gennemgang af forskellige videnskabsteoretiske positioner. Dertil vil der være en afsluttende ugeopgave, hvor de studerende skal vise at de dels kan forholde sig selvstændigt og reflektivt til de behandlede positioner, dels kan reflektere over deres mulige relevans i forhold til et kommende BA-projekt. Ugeopgaven kan løses individuelt eller i grupper på to personer.

Egenskaber:

De studerende skal opnå en reflektiv forståelse af videnskabsteoretiske positioner. Hermed menes at de dels kan genkende positionernes relevans i offentligheden, dels kan forholde sig selvrefleksivt til egen praksis.

Metoder:

Der arbejdes med stoffet via instruktionsvideoer, læsning af litteratur, løbende individuelle øvelsesopgaver og en afsluttende opgave. Der bliver undervejs i forløbet mulighed for online coaching.

Læringsmål:

De studerende skal i løbet af kurset opnå følgende:

- Indsigt i centrale teorier om grundlaget for kommunikationens muligheder
- Indsigt i centrale teorier om kommunikationens betydning for mellem-menneskelige relationer
- Indsigt i distinktionen mellem natur-, human- og samfundsvidenskab.
- Evne til at genkende konkrete tekster eller ytringers indlejring i specifikke videnskabsteoretiske traditioner.
- Evne til at vurdere konkrete tekster eller ytringers forskningsmæssige tyngde.
- Evne til at kunne reflektere over, hvordan videnskab og videnskabsteoretiske positioner kan bidrage ind i en kommunikationsfaglig praksis.

Pensumliste:

- Købes:
 - Lars Fuglsang, Poul Bitsch Olsen og Klaus Rasborg (eds): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*, Roskilde Universitetsforlag, 3. udgave, 2013
 - Marianne Leth Jørnø: *Videnskabsteori for praktikere. Kvalitative og kvantitative metoder*, Hans Reitzels Forlag, 2014
- Uploads på moodle
 - Bemærk1: Tekster, der uploades på moodle må ikke videredistribueres!!!
 - Bemærk2: For disse tekster gælder, ifølge skolens aftale med CopyDan, at de højst må udgøre 30 sider pr. udgivelse. For nogle af teksterne gælder derfor, at jeg har været nødt til at klippe dem lidt mere i stykker, end jeg kunne have ønsket.
- Offentlige online tekster

Før kursus-start:

Jørnø-bogen, s. 4-83

Baggrundsmateriale i Fuglsang/Olsen/Rasborg: s. 113-136 + 325-350

1. emne (kun 2 timer, 9-11)

Generel intro, præsentation af mål og form for kurset

Overvejelser omkring forskellige traditioner for videnskab

Hvordan vurderer man et videnskabeligt budskab

Læsning:

Fuglsang/Olsen/Rasborg, s. 11-32

Videoer:

<http://videnskab.dk/kultur-samfund/hvad-betyder-de-fornemme-forsker-titler>

<http://videnskab.dk/miljo-naturvidenskab/hvorfor-skal-vi-stole-pa-videnskaben>

<http://videnskab.dk/miljo-naturvidenskab/sadan-bruger-du-videnskabsteori>

<http://videnskab.dk/miljo-naturvidenskab/hvad-er-videnskabelig-metode>

<http://www.dr.dk/radio/ondemand/p1/hjerneekassen-pa-p1-63/>

2. emne: Hvad er naturvidenskab

Læsning:

Peter Laurs Sørensen: *Filosofi og videnskab*. Systime, 2007, s. 16-21 + 28-31

(uploades på moodle)

Thomas S. Kuhn: *Videnskabens revolutioner*. Fremad, 1995, s. 52-54 + 61-62 + 153

154 + 161-163 (uploades på moodle)

Helge Kragh: *Hvad er naturvidenskab?*, s. 11-34 (uploades på moodle)

<http://pub.uvm.dk/2003/naturfag2/html/chapter10.htm> (primært afsn. 1-2.1 (inkl))

Fuglsang/Olsen/Rasborg, s. 55-109

Spring evt. over følgende: 83-90m + 101n ("I det følgende skal vi se...")-107

Videoer:

<http://videnskab.dk/kultur-samfund/hvad-er-kritisk-rationalisme>

<http://videnskab.dk/miljo-naturvidenskab/hvorfor-skal-vi-stole-pa-videnskaben>

<http://videnskab.dk/miljo-naturvidenskab/sadan-opstar-store-videnskabelige-opdagelser>

3. emne: Pragmatik, Wittgenstein, Austin

Læsning:

J.L. Austin: *Ord der virker*, s. 33-42. Gyldendal, 1997 (uploades til moodle)

L. Wittgenstein: *Filosofiske undersøgelser*, §§1-20 (s. 34-42) + §§41-43 (s. 53-54) + §§66-67 (s. 66-67) + 256-264 (s. 131-134) (uploades til moodle)

Jan Riis Flor: "Den sene Wittgenstein: Sprog og livsform", i P. Lübcke: *Vor tids filosofi2 : Videnskab og sprog* (1989), s. 182-200 (uploades på moodle)

Steen Brock: "Videnskabernes tredeling", s. 185-197 i L. Aagaard & S. Brock (red.): *Videnskabens Ansigter*. Forlaget Philosophia, 2004 (uploades til moodle).

Helder, Bredenl w og Nørgaard, s. 551-573.

4. emne: Strukturalisme – Saussure

L sning:

Ferdinand de Saussure: Forelæsninger om almen lingvistik, uddrag fra L.-H. Schmidt (ed) *Det videnskabelige perspektiv*, s. 405-422 + 438-441 (uploades på moodle)

Finn Collin & Simon K ppe (eds): *Humanistisk videnskabsteori*. DR Multimedie, 2003, s. 199-224 (uploades på moodle)

Adam Diderichsen: "Strukturalismen", i P. Lübcke (red.) *Vor tids filosofi. Fransk filosofi. Engagement og struktur*. Politikens forlag, 2003. s. 176-188 (uploades på moodle)

<http://videnskab.dk/kultur-samfund/hvad-er-strukturalisme>

5. emne: Fænomenologi – Løgstrup

L sning:

K.E. Løgstrup: *Vidde og Pr egnans. Sprogfilosofiske betragtninger. Metafysik I*. Gyldendal, 1995. s. 11-50 (uploades på moodle)

Bj rn Schiermer (red.): *Fænomenologi – Teorier og metoder*. Hans Reitzels Forlag, 2013. s. 15-25m +45-54  + 60m-62 + 125-130m (uploades til moodle)

N. Thomassen: *Filosofisk Impressionisme*, s. 101-131 (uploades til moodle)

6. emne: Hermeneutik – Gadamer

L sning:

Hans-Georg Gadamer: *Philosophical Hermeneutics*, University of California Press, 1976, s. 3-17 (uploades på moodle)

Fuglsang/Olsen/Rasborg, s. 289-325

7. emne: Kritisk teori – Habermas

L sning:

J rgen Habermas: "Actions, Speech Acts, Linguistically Mediated Interactions, and the Lifeworld (1988)." In *On the Pragmatics of Communication*, 215–255. Cambridge: Polity Press, 1999, s. 215-227 (uploades på moodle).

J rgen Habermas: "Erkendelse og interesse" (1968), s. 122m-36 i *Teknik og videnskab som 'Ideologi'*, oversat af Henning Vangsgaard, Det lille forlag, 2005 (uploades på moodle)

Fuglsang/Olsen/Rasborg, s. 137-170

8. emne: Systemteori – Luhmann

L sning:

Niklas Luhmann: *Massemediernes realitet*, s. 9-24, Hans Reitzels Forlag, 2002 (uploades på moodle)

http://professionsviden.dk/sociologi_professionsviden/luhmanns_systemteori

Fuglsang/Olsen/Rasborg, s. 231-256

9. emne: Post-strukturalisme – Foucault, Fairclough

L sning:

Norman Fairclough: *Discourse and Social Change*. Cambridge, Oxford, Malden: Polity Press, 1992, pp. 37-61 (uploades på moodle)

Marianne Winther Jørgensen & Louise Phillips: *Diskursanalyse som teori og metode*. Samfundslitteratur 1999, s. 9-33 (uploades på moodle)

Fuglsang/Olsen/Rasborg, s. 439-466

10. emne: Feltteori – Bourdieu

L sning:

Pierre Bourdieu: *Af praktiske grunde*, s. 15-31, Hans Reitzels Forlag, København, 1997

(uploades på moodle)
Andersen & Kaspersen (red.) *Klassisk og moderne samfundsteori*, 3.udg, s. 350-369, Hans Reitzels forlag, 2005 (uploades på moodle)
Fuglsang/Olsen/Rasborg, s. 193-230

11. emne: Aktør-Netværk teorien – Latour

Læsning:

B. Latour: *Vi har aldrig været moderne*, s. 19-32, Hans Reitzels Forlag, København, 2006
(uploades på moodle)

K. Schiølin: "Eksistens er association – Om aktør-netværk-teori", s. 15-23 i *Semikolon* 19, 2010.

<http://sts.imv.au.dk/sites/default/files/semikolon19.pdf>

Fuglsang/Olsen/Rasborg, s. 351-376

12. emne: Den refleksiøse moderne videnskab – Beck, Giddens

Læsning:

U. Beck: *Risikosamfundet – på vej mod en ny modernitet*, s. 254-283 Hans Reitzels Forlag, København, 2002 (uploades til moodle).

Mads P. Sørensen: "Interview med Ulrich Beck", s. 125-144 i *Slagmark. Tidsskrift for idéhistorie*. nr. 34, 2002.

<http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/slagmark/article/view/215>

Fuglsang/Olsen/Rasborg, s. 403-438

Forslag til supplerende læsning:

Grundbøger:

Heine Andersen og Lars Bo Kaspersen (eds): *Klassisk og moderne samfundsteori*, Hans Reitzels Forlag, 5. udg, 2013

Finn Collin og Simo Køppe (eds): *Humanistisk videnskabsteori*, DR Multimedie, 2008

Liv Egholm: *Videnskabsteori. Perspektiver på organisationer og samfund*, Hans Reitzels Forlag, 2014.

Mødepligt/deltagelsespligt:

Der er ikke tilknyttet mødepligt til forløbet, men den studerende skal for at få godkendt forløbet have besvaret samtlige tilknyttede moduler og afleveringsopgaver indenfor de fastsatte deadlines.

Prøveform:

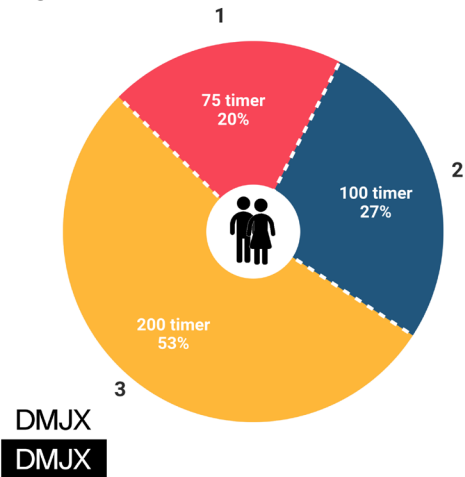
Forløbet afsluttes med en 30 minutters mundtlig eksamen inkl. votering (45 minutter ved gruppeeksamen, 2 studerende), bedømmelse efter 7-trinsskalaen, intern censur. For at kunne indstilles til eksamen skal forløbets opgaver være rettidigt afleveret og godkendt.

Studieaktivitetsmodel

Studieaktivitetsmodellen

Videnskabsteori

375 timer i alt
15 ECTS points
7 uger

Kategori 1

Undervisere har hovedansvaret for studieaktiviteterne, og studerende har et medansvar gennem forberedelse og deltagelse. Både studerende og underviser deltager.

Vejledning, eksamen

Kategori 2

Undervisere har hovedansvaret for rammesætning af læringsaktiviteterne, og studerende har hovedansvar for aktiv deltagelse i de tilrettelagte studieaktiviteter. Kun studerende deltager.

Modulararbejde

Kategori 3

Studerende har hovedansvaret for studieaktiviteterne, og undervisere har medansvar for at rammerne er til stede. Kun studerende deltager.

Pensumlæsning

Kategori 4

Studerende har hovedansvaret for læringsaktiviteterne, og undervisere har medansvar for at rammerne er til stede. Både studerende og underviser deltager.

HB 14.1.2021